

Gör sig redo för den stora berättelsen

BERÄTTARKONST. Efter två böcker om Markusevangeliet och några försök att berätta delar av det är kaplan Boris Salo i Jakobstad redo för nästa utmaning: Han ska berätta hela evangeliet.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

– Jag drivs av en önskan att få komma ut bland folk och berätta vad evangeliet handlar om, säger Boris Salo.

Startskottet för Salo var insikten om att de nytestamentliga författarna skrivit sina verk för att läsas från början till slut.

– Som författare vill jag inte att någon ska plocka fram två eller tre rader på sidan 75 ur en av mina böcker och hålla en utläggning om det. Vi använder perikopsystemet – ett system med predikotexter för kyrkoåret. Det har sina fördelar men det är väldigt sällan vi tar del av en skrift från början till slut. Och det måste vi på något sätt få tillbaka.

Han fascinerar av styrkan som ligger i berättandet.

– Det är skönt att bara få berätta med Bibelns egna ord utan att komma med en uttolkning eller förklaring.

Skrevs för romarna

Salo kallar Markusevangeliet världslitteraturens mest lästa och översatta verk. Det bygger han på att Bibeln är den överlägset mest spridda boken och att man oftast börjar med Markus- och Johannesevangelierna när Bibeln översätts till ett nytt språk.

– Markus skrev sitt evangelium för att berätta vad kristen tro handlar om för Romarriket. Det är det mest dramatiska evangeliet och det skrevs för en sekulär omgivning. Mycket tyder på att det är en ögonvittnesskildring som Petrus är källan till. Jag tror att vi idag börjar vara i den situationen att många i Finland inte vet vad evangeliet handlar om.

Föreställningen *Den stora berättelsen* av Boris Salo i Rotundan i Campus Allegro i Jakobstad under Jakobs Dagar-veckan onsdagen den 24.7 klockan 19. Till sin hjälp har han Lasse Hjelt som regissör och Håkan Streng som står för musiken.

Håkan Streng kommer att gestalta folkets reaktioner och sjunga några bibeltexter till egna melodier.

– Jag kommer att säga reaktionerna i toner, säger Streng.

– Att ha musik ser jag som ett bra komplement. Det finns saker som aldrig blir rätt hur man än säger det. Hur ska man till exempel gestalta Jesu rop på korset: Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig? Där kan musiken vara till en hjälp, säger Salo.

Började memorera

Boris Salos intresse för Markusevangeliet har vuxit fram medan han skrivit två böcker om evangeliet.

– I samband med det började jag memorera texten.

Det ledde också till ett samarbete med Trygve Erikson. Han skrev pjäsen *Mästarens väg* som uppfördes på Frank Mangs Center i Närpes under två somrar.

– I Närpes gjorde Boris Salo rollen som Jesus.

– Jag gillar att stå på scen, men det var skönt att Trygve byggt upp pjäsen med Jesu repliker ur Markusevangeliet. Mina repliker bestod då av det som jag memorerat under flera år. För mig var det en direkt förkunnelse. Jag behövde bara lära mig att spela tillsammans med de övriga.

FÖRBEREDELSENA är i full gång. Boris Salo får hjälp med berättandet av Håkan Streng och Lasse Hjelt.

Välbekant men ändå nytt

Mästarens väg var ändå något annat. Nu är han ensam. Men han har redan provat på att berätta olika avsnitt ur evangeliet.

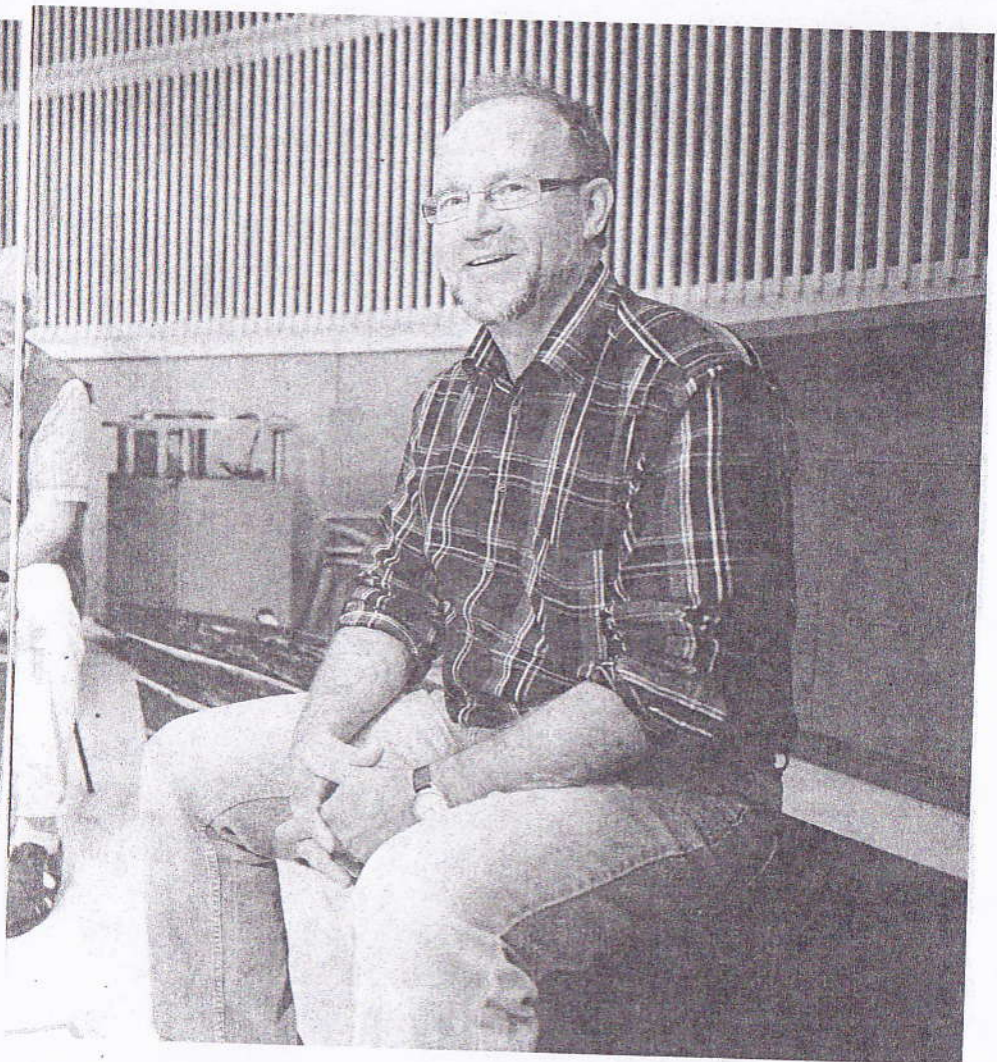
– Jag har berättat evangeliet i två olika omgångar tidigare. Jag har också berättat olika avsnitt ur det i skriftskolan och passionsberättelsen för elever i Pedersöre gymnasium. Då söndagens text varit ur Markus har jag också tagit tillfället i akt och berättat texten i gudstjänsten.

Men ändå känns det som en ny sak att berätta hela evangeliet.

– Det känns lite som att gå ut på vattnet. För det handlar om att memorera en så stor textmassa. Föreställningen tar två och en halv timme.

I det här skedet ger han inga löften om flera föreställningar.

– Vi får se hur det känns efter den här första gången. Om det känns bra är jag nog öppen för att göra om det

hela också på andra ställen, säger Salo.

När han äntrar scenen gör han det i rollen som Markus, berättaren. Det är sparsamt med rekvisita, bara en båtull och en stol. Den första akten handlar mycket om händelserna vid Gensarets sjö.

Ingen traditionell teater

Enligt Lasse Hjelt består utmaningarna i berättandet i att vara trovärdig och fångslande.

– Eftersom det bara finns lite rekvisita så ska det sagda ordet vara det som fångslar. Som regissör försöker jag hjälpa Boris att variera kontakten till pu-

bliken utan att han ska vara alltför på flugen.

Berättandet är ingen traditionell teater. Men det är heller ingen läsning av bibeltexterna.

– Det är tre olika grejer, säger Hjelt. När du läser är du mest ensam. När du berättar för du ett samtal med någon annan. Det kan också vara en publik som inte ger något verbalt svar. Teater är mera vvtigt än berättandet. Där ingår stora betoningar och väl uttänkta pauser. Nu berättar Boris den här historien som han tycker är värd att föra vidare. Han berättar vad som händer och missar han något väsentligt så tar

han om det, precis som man gör i en naturlig konversation.

Berättartraditionen lever än

Ursprungligen berättade man innehållet i evangelierna för varandra.

– Inågot skede skrevs berättelsen ner och man fortsatte berätta för varandra utgående från den skrivna texten, säger Salo. Att var och en läser texten ur sin egen Bibel har egentligen kommit väldigt sent. Det kom dels med reformationen och dels med boktryckarkonsten.

Det finns en berättartradition som lever även i vår tid. Lasse Hjelt har både spelat och regisserat den här sortens uppföranden tidigare.

Salo har sett och hört skådespelare från Uleåborgs teater berätta Markusevangeliet på finska. På finlandssvenskt håll har också Stina Ekblad berättat Lukasevangeliet.

”Det känns lite som att gå ut på vattnet.”